

Tellervo Lahti

Toiminnanjohtaja, FM, tietokirjailija
Suomen Siirtolaisuusmuseo

Sointula – kiehtova kaukainen kylä Kanadassa

Kuulin ensimmäisiä kertoja Kanadan suomalaisyhteisöstä Sointulasta vuonna 2006 ollessani Siirtolaisuusinstituutin kollegani kanssa FinnFesteillä Astoriassa Oregonissa. Kiinnostukseni Sointulaa kohtaan alkoi lisääntyä saatua tietoa paikan erikoislaatuudesta kanadalaisilta ja myös suomalaisilta ystäviltäni. Vihdoin vuonna 2010 pääsin käymään tuossa ihmeellisessä "Place of Harmony" -kylässä. Sointula oli yksi Siirtolaisuusmuseon Kanadan jäsenmatkan kohteista. Sittemmin olen vierailut siellä ystäväni kanssa kaksi kertaa, viimeksi osallistuessani Culture Shock, Utopian Dreams, Hard Realities -konferenssiin syksyllä 2013.

Nanaimoon matkustettiin lautalla Vancouverista. Sointulaan meno vaatii yleensä viiden tunnin autoajelun Vancouver-saarella Nanaimosta pohjoiseen. Matkaseurueessamme Vancouverista alkaen oli paljasjalkainen sointulalainen, joten eksymisestä ei ollut pelkoa. Maisemat merenrantoineen ja vuoristometsineen olivat vaikuttavia. Port McNeillistä on lyhyt lossimatka Malcolm-saarelle eli Malkosaarelle, itse Sointulaan. Paikan salaperäinen, hiukan mystinenkin tunnelma ympäröi meidät jo ensiaskeleilla. Kylä viesti yhä menneisyydestään, sen originellista alkuvaiheesta sukupolvien takaa.

Sointulan asukkaat ovat luonnollisesti tietoisia kylänsä varhaisvaiheista ja suomalaisista sukujuuristaan. Vierailijoille kerrotaan mielusti Suomesta tulleista isovanhemmista ja heidän opettamistaan suomen sanoista. Eräs kylänväkeen kuuluva esitti isoisältään kuulemansa suomenkielisen laulun, rallatuksen, jonka sanomaa laulaja itse ei juurikaan ymmärtänyt. Myöhemmällä kerralla tallensimme

esityksen videokameralla. Tutustuimme myös Sointulan puuhanaiseen ja muusikkoon Loretta Rihtamoon, joka vei meidät katsomaan kylän joka kolkkaa. Sointulan museossa vierähti tunti jos toinenkin syventyessämme paikan historiaan. Kylän keskeisin rakennus on vuonna 1909 perustettu osuuskauppa, Sointula Co-Op. Toinen tärkeä nähtävä on hautausmaa, jonka hautakivet kertovat vahvasti suomalaisuudesta.

Vern Aro on eräs sointulalaisista ystäväistäni. Hänen isoäitinsä Elli Peltonen muutti Sointulaan elokuussa 1921. Vern on ammatiltaan kalastaja, kuten suurin osa Sointulan väestä. Nykyisin kalastus on todella tarkkaan säädeltä ja säännösteltyä tuossakin Tyynenmeren kolkassa. Suuri osa vuodesta kuluu Vernillä ja hänen Suomesta muutama vuosi sitten tulleella puolisolllaan kalastusveneessä lohia pyytäen ja käsitellen.

Vernin isoäidin suvun historiaa on julkaistu Olli Laineen ja Tapani Laineen v. 2015 ilmestyneessä kirjassa "Kaunismaestä Sointulaan". Se sisältää yksityiskohtaisia tietoja suvusta Suomessa ja elämänvaiheista Sointulassa. Matti Kurikan utopiyhteisön perustaminen, muutaman vuoden kestänyt kuukoistus ja ihanneyhteisön loppuvaiheet ovat Sointulan väelle tuttua historiaa. Sointula on esimerkki päättyneestä utopiasta, jossa elämä kuitenkin jatkui ja yhä jatkuu. Nuoriso tosin muuttaa sieltä isommille paikkakunnille, sama ilmiöhän on havaittavissa meilläkin.

Vern ja hänen puolisonsa Sisko kävivät Suomessa viime syksynä. Pariskunta vieraili usealla paikkakunnalla, Vern tapasi sukulaisiaan mm. isoäitinsä suvun mailla Kaunismaen suunnalla. Siirtolaisuusmuseoon ja

Ylä kuvassa Sointula lossilta kuvattuna. Alhaalla Sisko ja Vern Aro Sointulan museossa. Kuvat: Tellervo Lahti.

Maailman Raittiin he tutustuivat myös, ovat he osa kanadalaista verkostoamme.

Sointula spirit, "sisu", on tullut Sointulan asukkaille perintönä Suomesta, se on ylpeydenaihe, joka tuodaan ilolla esiin. Sointulalla on oma paikkansa myös Suomen Siirtolai-

suusmuseon ohjelmassa. Tuon entisen ihanneyhteisön historiaa ja nykypäivää on esitellyt useissakin tilaisuuksissa ja Sointulasta on tekeillä Siirtolaisuusmuseoon pysyvä näyttely, sointulalaisten ja heidän Suomen sukulaistensa avustuksella.

